

Statsrådets förordning

om vissa plastprodukter

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av avfallslagen (646/2011):

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller bestämmelser om sådana krav på vissa plastprodukter som kompletterar avfallslagen (646/2011) och som behövs för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön.

2 §

Förbud mot utsläppande av produkter på marknaden

Följande produkter får inte släppas ut på marknaden i Finland:

- 1) produkter som innehåller oxonedbrytbar plast, det vill säga plastmaterial som innehåller tillsatser som genom oxidation gör att plastmaterialet fragmenteras till mikrofragment eller bryts ned kemiskt,
- 2) sådana plastprodukter för engångsbruk som avses i bilaga 1.

3 §

Krav på märkning av produkter

Förpackningen till plastprodukter för engångsbruk som avses i 1–3 punkten i bilaga 2 samt sådana plastprodukter för engångsbruk som avses i 4 punkten i bilaga 2 ska när de släpps ut på marknaden i Finland vara försedda med en synlig, outplånlig och lättläst märkning som innehåller följande uppgifter:

- 1) produkten innehåller plast,
- 2) de sätt att bortskaffa produkten som ska undvikas,
- 3) den skadliga miljöpåverkan som produkten orsakar vid nedskräpning eller annat olämpligt bortskaffande av produkten.

De uppgifter som avses i 1 mom. ska läggas fram i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2151 om fastställande av harmoniserade specifikationer för märkning av plastprodukter för engångsbruk som finns förtecknade i del D i bilagan till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön.

Bestämmelser om de aktörer som ansvarar för att märkningskraven i denna paragraf uppfylls finns i 9 § i avfallslagen.

De märkningskrav som anges i denna paragraf gäller inte förpackningar med en yta på mindre än 10 kvadratcentimeter.

4 §

Ordnande av insamlingskärl för tobaksprodukter

Kommunen ska ordna insamlingskärl för de produkter som avses i 1 punkten i bilaga 3 så att det

- 1) från och med den 1 januari 2024 finns ett kärl per 900 invånare,
- 2) från och med den 1 januari 2025 finns ett kärl per 600 invånare,
- 3) från och med den 1 januari 2026 finns ett kärl per 300 invånare.

Insamlingskärlen ska placeras i de områden som avses i 48 c § i avfallslagen så att de är lättillgängliga och synliga.

5 §

Informationsskyldighet i fråga om vissa produkter

Den som tillverkar eller importerar sanitetsbindor, tamponger och tampongapplikatorer för engångsbruk som innehåller plast ska informera konsumenterna om de miljöeffekter och effekter på avloppsnätet som produkten ger upphov till vid nedskräpning och olämplig avfallshantering samt om tillgängliga återanvändbara alternativ.

6 §

Egenkontroll

Vid granskning som genomförs till stöd för den egenkontroll enligt 53 a § i avfallslagen som utförs av en producent av sådana produkter som avses i bilaga 3 ska en sådan granskare anlitas som är en oberoende och opartisk tredje part i förhållande till producenten, producentsammanslutningen och dess ägare. Granskaren ska ha de kunskaper, de färdigheter och den övriga kompetens som fullgörandet av uppgiften kräver. Granskningen kan genomföras i flera delar med beaktande av granskarens specialkunnande eller göras i anslutning till en annan motsvarande utomstående granskning av producentsammanslutningens verksamhet. Om producenten använder ett certifierat ledningssystem, kan granskningen kopplas till systemet.

7 §

Lämnande av uppföljningsuppgifter

En producent av eller, på de anslutna producenternas vägnar, en producentsammanslutning för sådana produkter som avses i bilaga 3 ska årligen före utgången av juni månad i det i 54 § 2 mom. i avfallslagen avsedda sammandrag som baserar sig på bokföringsuppgifter lämna Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland följande uppgifter om sin verksamhet under det föregående året:

- 1) mängden produkter som släppts ut på marknaden i Finland, uttryckt i ton och antal,
- 2) en redogörelse för den informationsspridning och rådgivning som avses i 51 § 1 mom. i avfallslagen,
- 3) uppgifter om de åtgärder och granskningar som krävs enligt planen för egenkontroll.

8 §

Sammanställande av uppgifter för uppföljning och tillsyn

För uppföljning av och tillsyn över att skyldigheterna enligt denna förordning fullgörs ska Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland årligen granska och sammanställa de uppföljningsuppgifter som avses i 7 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland ska årligen lämna Europeiska kommissionen uppgifter om insamling och uppstädning av produkter som avses i 1 punkten i bilaga 3. Uppgifterna ska lämnas inom 18 månader från utgången av det kalenderår för vilket de har sammanställts.

Uppgifterna ska lämnas i det format som förutsätts i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/2267 om fastställande av formatet för rapportering av uppgifter om insamlat avfall efter förbrukning av tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror.

9 §

Behöriga ombuds skyldighet att informera

Ett behörigt ombud, som har fått fullmakt av en i en annan stat etablerad aktör som tillhandahåller sådana produkter som avses i bilaga 3 på marknaden i Finland på annat sätt än genom distansförsäljning direkt till slutanvändaren, ska utan dröjsmål informera den producent som utan fullmakten skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om dessa produkter om sin fullmakt och sitt godkännande för anteckning i producentregistret eller sin anslutning till en producentsammanslutning samt om ändring eller återkallande av fullmakten eller godkännandet. Om den ovannämnda producenten, i vars ställe det behöriga ombudet sköter producentansvarsskyldigheterna i fråga om de aktuella produkterna, är medlem i en producentsammanslutning, ska det behöriga ombudet dessutom utan dröjsmål informera producentsammanslutningen om fullmakten och tidpunkten för utfärdandet av fullmakten.

Den information som lämnas enligt 1 mom. ska innehålla uppgifter om fullmaktsgivaren, om typen och mängden av samt egenskaperna hos de produkter som har släppts ut på marknaden samt om hur fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna har ordnats. Producentsammanslutningen ska dessutom underrättas om vem som skulle ha svarat för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de aktuella produkterna, om fullmakt inte hade getts.

10 §

En producents ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

En sådan ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret enligt 101 § 1 mom. i avfallslagen som lämnas av en producent av sådana produkter som avses i bilaga 3 ska innehålla

- 1) producentens och kontaktpersonens namn och kontaktinformation,
- 2) producentens företags- och organisationsnummer och producentens europeiska eller nationella skatteidentifikationsnummer,
- 3) uppgifter om de produkter som producenten släppt ut på marknaden, specificerade i enlighet med bilaga 3, samt en uppskattning av mängden produkter, uttryckt i ton och antal per år,
- 4) en plan för hur informations- och rådgivningsskyldigheten enligt 51 § i avfallslagen ska fullgöras,
- 5) en förteckning över de medlemsstater till vilka producenten genom distansförsäljning säljer produkterna i fråga direkt till användare samt namnen på de behöriga ombuden i de medlemsstaterna,

- 6) en plan för egenkontroll,
- 7) försäkran om att den inlämnade informationen är korrekt,
- 8) datum för ansökan.

Ett behörigt ombuds ansökan ska utöver de uppgifter som avses i 1 mom. innehålla uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som utan fullmakten skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller. Ansökan ska dessutom innehålla en försäkran om att det behöriga ombudet har utsetts genom en skriftlig fullmakt i enlighet med 66 b § 1 mom. i avfallslagen.

11 §

En producentsammanslutnings ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

En sådan ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret som lämnas av en producentsammanslutning för sådana produkter som avses i bilaga 3 ska innehålla

- 1) de uppgifter om producentsammanslutningen och dess verksamhet som motsvarar uppgifterna i 10 § 1 mom. 1, 2, 4 och 6–8 punkten samt 2 mom.,
- 2) uppgifter om de produkter som de producenter som hör till producentsammanslutningen släppt ut på marknaden, specificerade i enlighet med bilaga 3, samt en uppskattning av mängden produkter, uttryckt i ton och antal per år,
- 3) namn, företags- och organisationsnummer, bransch samt anslutningsdatum för varje grundande medlem i producentsammanslutningen,
- 4) namn, företags- och organisationsnummer samt anslutningsdatum för de producenter och de behöriga ombud som hör till producentsammanslutningen samt uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som utan fullmakten skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller,
- 5) en redogörelse för hur skyldigheterna fördelas mellan producenterna och hur en ny producent kan avtala med producentsammanslutningen om skötseln av producentansvaret,
- 6) en förteckning över de medlemsstater till vilka en producent som anslutit sig till producentsammanslutningen genom distansförsäljning säljer produkterna i fråga direkt till användare samt namnet på det behöriga ombudet i medlemsstaterna i fråga,
- 7) en redogörelse för producentsammanslutningens tillräckliga ekonomiska arrangemang för att organisera sin verksamhet på behörigt sätt, inklusive det fastställda bokslutet för den senaste räkenskapsperioden och budgeten för den inledda räkenskapsperioden.

12 §

Anmälan om förändringar i verksamheten

Producenter av och producentsammanslutningar för sådana produkter som avses i bilaga 3 ska göra den anmälan om väsentliga förändringar i verksamheten och om förändringar i producentsammanslutningens medlemskår som avses i 106 § i avfallslagen inom en månad från förändringen.

Bestämmelser om tidpunkten för lämnande av redogörelser och planer för att visa tillräckliga ekonomiska arrangemang och trygga verksamheten när producentsammanslutningens verksamhet förändras väsentligt finns i 64 § i avfallslagen.

13 §

Marknadskontroll

Tillsynen över efterlevnaden av 2 och 3 § i denna förordning utövas av den marknadskontrollmyndighet som nämns i 24 a § i avfallslagen.

Bestämmelser om marknadskontroll finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 samt i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

14 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.

Genom denna förordning upphävs statsrådets förordning om vissa plastprodukter (771/2021).

Förordningens 5 § tillämpas dock först från och med den 1 januari 2025. Bestämmelserna i 6, 7 och 9 § tillämpas på producenter av sådana produkter som avses i 2 och 3 punkten i bilaga 3 först från och med den 1 januari 2025.

Helsingfors den 29 december 2022

Utrikesminister Pekka Haavisto

Regeringssekreterare Jussi Kauppila

Bilaga 1

Plastprodukter för engångsbruk som omfattas av förbud mot utsläppande på marknaden är

- 1) bomullspinnar, utom sådana som omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 90/385/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om aktiva medicintekniska produkter för implantation eller rådets direktiv 93/42/EEG om medicintekniska produkter,
- 2) bestick (gafflar, knivar, skedar, ätpinnar),
- 3) tallrikar,
- 4) sugrör, utom sådana som omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 90/385/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om aktiva medicintekniska produkter för implantation eller rådets direktiv 93/42/EEG om medicintekniska produkter,
- 5) omrörare för drycker,
- 6) pinnar som ska fästas vid och bära upp ballonger, utom sådana ballonger för industriell eller annan yrkesmässig användning som inte distribueras till konsumenter, inklusive mekanismerna i sådana pinnar,
- 7) livsmedelsförpackningar av expanderad polystyren, det vill säga behållare såsom lådor, med eller utan lock, som används för livsmedel som
 - a) är avsedda att konsumeras direkt på plats eller avhämtade,
 - b) vanligtvis konsumeras direkt ur behållaren, och
 - c) är färdiga att konsumeras utan tillagning, kokning eller uppvärmning eller annan ytterligare beredning,
- 8) dryckesförpackningar av expanderad polystyren, inklusive korkar och lock, och
- 9) muggar av expanderad polystyren, inklusive korkar och lock.

Som livsmedelsförpackningar enligt 7 punkten betraktas inte dryckesförpackningar eller sådana förpackningar som avses i 2 punkten i bilaga 1 till avfallslagen.

Bilaga 2

Plastprodukter för engångsbruk som omfattas av märkningskrav är

- 1) sanitetsbindor, tamponger och tampongapplikatorer,
- 2) våtservetter för personlig hygien och konsumentbruk,
- 3) tobaksvaror med filter samt tobaksfilter,
- 4) muggar.

Bilaga 3

Plastprodukter för engångsbruk som omfattas av tillämpningsområdet för 6 och 7 samt 9–12 § i förordningen är

- 1) tobaksvaror med filter samt tobaksfilter,
- 2) våtservetter för personlig hygien och konsumentbruk,
- 3) luftballonger för konsumentbruk.